

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

**Griendencollege
VMBOB**

Plaats : Sliedrecht
BRIN nummer : 06WY|C1
BRIN nummer : 06WY|00|VMBOB
Onderzoeksnummer : 259064
Datum onderzoek : 7 november 2013
Datum vaststelling : 17 februari 2014

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 7 november 2013 een onderzoek uitgevoerd op het Griendencollege, afdeling vmbo-basisberoepsgerichte leerweg (vmbo-b), om een oordeel te kunnen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs op deze afdeling en over de naleving van wet- en regelgeving.

Aanleiding

De aanleiding voor dit onderzoek is het volgende.

De inspectie heeft voor het Griendencollege, vmbo-b een risicoanalyse uitgevoerd. Uit deze analyse kwam naar voren dat de opbrengsten op deze afdeling onvoldoende zijn. Uit deze analyse kwam tevens naar voren dat er mogelijk tekortkomingen zijn op het gebied van de kwaliteit van het onderwijsproces.

Op 14 mei 2013 hebben wij de uitkomsten van deze risicoanalyse met het bevoegd gezag besproken. Naar aanleiding van dit gesprek is besloten een onderzoek uit te voeren.

Onderzoeksopzet

De inspectie baseert haar kwaliteitsoordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan een selectie van kwaliteitsindicatoren uit het toezichtkader voortgezet onderwijs 2013. Bij dit onderzoek hebben we de indicatoren uit het zogenaamde kernkader onderzocht. Dit is het gedeelte uit het toezichtkader dat bij al onze kwaliteitsonderzoeken minimaal wordt beoordeeld.

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Wij hebben relevante documenten van en over de school geanalyseerd.
- Schoolbezoek, waarbij wij in een aantal lessen de onderwijspraktijk hebben geobserveerd.
- Wij hebben gesprekken gevoerd met het bestuur, management, leraren, zorgfunctionarissen, mentoren en leerlingen.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen van het onderzoek besproken met de directie en bestuur.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staat de conclusie van het onderzoek waaronder het vervolgtoezicht. In hoofdstuk 3 beschrijven we de bevindingen uit het onderzoek in de vorm van een kwaliteitsprofiel. Dit wordt gevolgd door een paragraaf waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven.

2. CONCLUSIES EN TOEZICHTARRANGEMENT

Een kwaliteitsonderzoek zoals wij op het Griendencollege, afdeling vmbo-basisberoepsgerichte leerweg hebben uitgevoerd, leidt tot een zogenaamd toezichtarrangement voor kwaliteit en/of voor naleving. Een arrangement kan *basistoezicht* inhouden of juist *aangepast* toezicht in houden. In het eerste geval (bij basistoezicht) vinden wij de kwaliteit van voldoende niveau en is het daarom niet nodig om de school onder intensief toezicht te plaatsen. Als er echter teveel tekortkomingen zijn geconstateerd, wordt conform beslisregels geoordeeld dat de kwaliteit onvoldoende is en stellen we een aangepast arrangement vast voor zwakke of voor zeer zwakke kwaliteit en/of voor naleving.

Onze conclusie voor het Griendencollege, afdeling vmbo-basisberoepsgerichte leerweg is als volgt:

De kwaliteit van het onderwijsproces is op de onderzochte onderdelen van voldoende niveau. De opbrengsten op het opbrengstenoordeel 2013 zijn onvoldoende, maar naar verwachting in 2014 weer voldoende. Daarom wijkt de inspectie in deze beoordeling beredeneerd af van de beslisregels en kent het Griendencollege, afdeling vmbo-basisberoepsgerichte leerweg het basisarrangement toe.

Wij hebben geen tekortkomingen in de naleving van de wettelijke voorschriften vastgesteld.

3. BEVINDINGEN

In dit hoofdstuk leest u de bevindingen uit ons onderzoek op basis waarvan we tot onze conclusie over de kwaliteit zijn gekomen. Eerst geven we een samenvattend algemeen beeld over de kwaliteit van het onderwijs op het Griendencollege, afdeling vmbo basisberoepsgerichte leerweg. Daarna volgt het kwaliteitsprofiel waarin de oordelen op de indicatoren staan. Vervolgens lichten we die oordelen in onderlinge samenhang toe.

3.1 Algemeen beeld

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs op het Griendencollege, afdeling vmbo-basisberoepsgerichte leerweg als voldoende. De school heeft gebaseerd op de gegevens zoals weergegeven op de opbrengstenkaart 2013 onvoldoende opbrengsten. Echter de inspectie beoordeelt de opbrengsten vooruitlopend op de publicatie van het opbrengstenoordeel 2014 als voldoende, hiermee wijkt de inspectie geredeneerd af van haar beslisregels. Zij heeft hiervoor de voorlopige examenresultaten van het schooljaar 2012-2013 gebruikt.

Het onderwijsproces is voldoende, maar kent een tekortkoming. De leerlingen tonen zich tijdens de lessen onvoldoende actief betrokken tijdens de lessen. Binnen de kwaliteitszorg wordt voldoende planmatig gewerkt er is echter op dit moment nog geen sprake van borging van het onderwijsproces.

Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

3.2 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel staan de indicatoren die in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader voortgezet onderwijs. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Wij hebben daarnaast onderzocht of de school voldoet aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften. Dit wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden		1	2	3	4	5
1.1	De leerlingen behalen in de onderbouw het opleidingsniveau dat mag worden verwacht.			•		
1.2.1	De leerlingen lopen weinig vertraging op in de bovenbouw van de opleiding vmbo-b.		•			
1.3.1	De leerlingen van de opleiding vmbo-b behalen voor het centraal examen de cijfers die mogen worden verwacht.		•			
1.4.1	Bij de opleiding vmbo-b zijn de verschillen tussen het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen van een aanvaardbaar niveau.			•		

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken		1	2	3	4
4.3	De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			•	

Het (vak)didactisch handelen van leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling		1	2	3	4
7.1	De onderwijsactiviteit heeft een doelgerichte opbouw.			•	
7.2	De leraar geeft een begrijpelijke uitleg.			•	
7.3	De leerlingen zijn actief betrokken.		•		
7.4	De leerlingen krijgen effectieve feedback op hun leerproces.			•	

De school biedt effectief aanvullend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben. (basisondersteuning) (De school bestrijdt effectief achterstanden.)		1	2	3	4
9.1	De school volgt systematisch de vorderingen van de leerlingen aan de hand van genormeerde toetsen.			•	
9.2	De school bepaalt wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte is van individuele of groepen leerlingen.			•	
9.4	De school voert de ondersteuning planmatig uit.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van haar opbrengsten		1	2	3	4
12.1	De school evalueert systematisch de opbrengsten.			•	
12.2	De school werkt doelgericht aan de kwaliteit van de opbrengsten.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijsproces		1	2	3	4
13.1	De school evalueert systematisch het onderwijsproces.			•	
13.2	De school werkt doelgericht aan de verbetering van het onderwijsproces.			•	
13.3	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsproces.		•		

Nalevingsindicatoren 2013		Onvoldoende	Voldoende
N1	Door of namens het bestuur is de vastgestelde schoolgids naar de inspectie gestuurd en deze schoolgids bevat de onderzochte onderdelen (WVO, art. 24c en 24a).		•
N2	Door of namens het bestuur is het vastgestelde schoolplan naar de inspectie gestuurd en dit schoolplan bevat de onderzochte onderdelen (art. 24c en 24 WVO).		•
N4	Door of namens het bestuur zijn het Examenreglement en het PTA naar de inspectie gestuurd en deze documenten bevatten de onderzochte onderdelen (Eindexamenbesluit art. 31).		•

3.3 Toelichting bij kwaliteitsprofiel

Het bovenstaande algemene beeld en kwaliteitsprofiel lichten we hieronder toe. Daarbij komen achtereenvolgens de volgende aspecten aan bod: opbrengsten, onderwijsproces en kwaliteitszorg.

Opbrengsten

Om de opbrengsten van het Griendencollege te kunnen beoordelen, maakt de inspectie gebruik van het opbrengstenoordeel 2013. Dit oordeel bevat gegevens over de examens en het behaalde rendement van de in-, door- en uitstroom van leerlingen van de schooljaren 2009/2010, 2010/2011 en 2011/2012 (zoals weergegeven op het opbrengstenoordeel 2013).

Het rendement van de onderbouw is gemeten over drie jaar voldoende en vertoont een stabiel patroon. De leerlingen doorlopen de onderbouw veelal zonder vertraging en zitten in het derde leerjaar tenminste op het niveau dat het advies van de basisschool bij toelating weergaf.

Het rendement van de bovenbouw daarentegen is gemeten over drie jaar onvoldoende. Relatief veel leerlingen doorlopen de bovenbouw met vertraging. Ook zakken er in vergelijking met andere scholen relatief veel leerlingen voor het examen en verlaten de school zonder diploma. In de schooljaren 2009-2010 en 2010-2011 behoorde de school tot de tien procent slechts presterende scholen binnen haar vergelijkingsgroep. Echter in het schooljaar 2011-2012 heeft de school dit resultaat significant verbeterd en behaalt zij een voldoende resultaat. De school heeft haar in-, door- en uitstroomgegevens van het afgelopen schooljaar geanalyseerd en geeft aan dat een voldoende oordeel op de opbrengstenkaart 2014 te verwachten.

Het gemiddelde cijfer voor het centraal examen is gemeten over drie jaar eveneens onvoldoende. De inspectie heeft bij dit onderzoek de voorlopige examenresultaten (peildatum augustus 2013) van het schooljaar 2012-2013 betrokken. Het absolute gemiddelde cijfer van dit laatste examenjaar is 6.7 punt. De inspectie acht, op basis van trendgegevens, de kans groot dat de relatieve weging van dit resultaat tot een voldoende zal leiden op het opbrengstenoordeel 2014. De school heeft veel aandacht besteed aan maatregelen voor zowel de korte als lange termijn. Voor de leerlingen in de examenklassen is veel tijd geïnvesteerd aan trainingen en bijlessen. Maar ook zijn er afspraken ter verbetering van de toetskwaliteit gemaakt. De toetsen worden geanalyseerd en resultaten worden binnen de secties vergeleken. De

uitkomsten leiden indien nodig tot bijstelling van het vakwerkplan en het lesprogramma.

Het verschil tussen het gemiddelde cijfer voor het schoolexamen en het centraal examen is met -0.14 punt gemeten over drie jaar voldoende. De voorlopige examenresultaten van het schooljaar 2012-2013 tonen een grote discrepantie van -0.52 punt, de leerlingen behaalden hogere cijfers voor het centraal examen dan voor het schoolexamen. Het gemiddelde verschil zal daarmee gemeten over drie jaar -0.28 punt worden. De inspectie merkt op dat de leerlingen van de basisberoepsgerichte leerweg bij het centraal examen hogere cijfers behalen dan tijdens het schoolexamen. De toetsen van het schoolexamen lijken hiermee moeilijker en strenger. Dit werkt nadelig uit voor de leerlingen, zij zouden mogelijk met nog betere resultaten kunnen slagen.

De inspectie beoordeelt, gebaseerd op de positieve trend die zichtbaar is bij het rendement bovenbouw alsmede bij het gemiddelde cijfer voor het centraal examen de opbrengsten, als geheel voldoende. Hiermee wijkt de inspectie beredeneerd af van haar beslisregels.

Onderwijsproces

De inspectie beoordeelt het onderwijsproces als voldoende.

Een groot deel van de bezochte lessen kennen een doelgerichte en logische opbouw. De docenten geven een duidelijke uitleg, waarin zij proberen aan te sluiten bij de belevingswereld van de leerlingen en controleren of de uitleg ook is begrepen. De leerlingen krijgen positieve feedback op hun leerproces en ontvangen tips en handreikingen om de volgende stap in het leerproces te zetten. Echter de actieve betrokkenheid van de leerlingen was bij meer dan kwart van de bezochte lessen binnen de vmbo beroepsgerichte leerwegen onvoldoende. De leerlingen toonden zich weinig geïnteresseerd en waren met andere dingen dan de lesstof bezig. Er is wel een duidelijk verschil in de betrokkenheid van de leerlingen tussen de onder- en bovenbouw opgemerkt.

De kwaliteitszorg

De school heeft in 2013 veel werk gemaakt van het analyseren van de opbrengsten van het onderwijs en de examens. De inspectie beoordeelt de mate waarin de school de opbrengsten evalueert dan ook als voldoende. De school heeft in samenwerking met een vertegenwoordiger van het steunpunt zeer zwakke scholen van de VO-Raad een analyse gemaakt van de opbrengsten. Dat leidde tot inzicht in de instroom, doorstroom, afstroom en uitstroom van de leerlingen en van de examens. De school verklaart de daling van het bovenbouwendement op de opbrengstenkaart 2012 door de in 2011

verscherpte determinatie en strengere overgangsnormen in datzelfde jaar. Dat had negatieve gevolgen voor de doorstroom en afstroom van leerlingen. Volgens de school werkten de leraren toen minder opbrengstgericht dan momenteel het geval is en ontbrak het bij sommige vakken aan valide toetsen. De leraren maakten voor alle examenvakken een analyse van de resultaten en pasten op grond daarvan het PTA aan en bedachten verbetermaatregelen. Voor de examenanalyse gebruikt de school de CITOWOLF-analyses. De inspectie duidt het maken van de opbrengstanalyses als positief, maar het valt de inspectie op dat de oorzaken van achterblijvende resultaten bij enkele vakken veelal worden toebedeeld aan een matige leerhouding en onvoldoende motivatie van de leerlingen. Er wordt naar mening van de inspectie te weinig gereflecteerd op het eigen handelen van de leraar en dan met name op de mate waarin de lessen als activerend en uitdagend voor leerlingen kunnen worden beschouwd.

De borging van de toetsen beoordeelt de inspectie als voldoende. De school stelde in 2013 toetsbeleid op. Het toetsbeleid bevat onder meer afspraken over de wijze waarop toetsen vormgegeven dienen te worden, afspraken over de frequentie waarmee toetsen worden afgenomen, de normering en weging van de toetsen en de te toetsen kennis-, inzicht- en toepassingsniveaus. De school werkt met een checklist die de eisen beschrijft voor de constructie, afname, beoordeling, en evaluatie van de toetsen. Om de validiteit en betrouwbaarheid van toetsen te garanderen maakt het Griendencollege gebruik van een toetsmatrijs. In een gesprek met de inspectie gaven leraren unaniem aan dat zij bekend zijn met het in 2013 ingestelde toetsbeleid, dat zij er mee werken, maar ook dat veel leraren op het Griendencollege er nog aan moeten wennen. De school geeft aan dat de leraren verder geschoold zullen worden in het maken van toetsen. De toetsing is verbeterd en kan beter ingezet worden als middel om te weten te komen of de leerlingen voldoende leren op de school.

Ook bij het borgen van het onderwijsleerproces heeft de school stappen gezet onder meer door het maken van een schoolplan in 2012 en het opstellen van een kwaliteitsagenda. Bij de recent ontwikkelde kwaliteitsagenda maakt de school gebruik van een zogenaamde 'Plan, Do, Check, Act-cyclus' (PDCA). Omdat deze PDCA-cyclus nog niet rond is, beoordeelt de inspectie deze indicator als onvoldoende. De kwaliteitsagenda beschrijft met name voorgenomen beleid of onlangs in werking gesteld beleid. Bij de negatieve beoordeling spelen ook de bestuurlijke veranderingen binnen de school een rol. Per 1 januari 2014 leggen zowel de directeur/ bestuurder als de voorzitter van het bestuur hun taken neer. De inspectie ziet hierin een risico voor de voortgang en borging van de positieve ontwikkelingen in de kwaliteit van het onderwijs en de opbrengsten van de school. Met het bevoegd gezag is afgesproken dat de inspectie geïnformeerd

wordt zodra duidelijk is hoe het management er structureel uit zal zien in 2014 en bij veranderingen in het bestuursmodel.

Wet- en regelgeving

De school voldoet aan de onderzochte wet- en regelgeving. Hoewel de school aangeeft op vensters voor verantwoording geen incidentenregistratie bij te houden, blijkt dat wel degelijk te gebeuren.